Täysistunto

Torstai 12.11.2026 klo 16.00—22.02

21. Ehdotus EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS kehyksestä jäsenvaltioiden toimenpiteille asumisen kohtuuhintaisuuden ja saatavuuden turvaamiseksi (kohtuuhintaista asumista koskeva säädös)

Toissijaisuusasia TS 53/2026 vp
Valiokunnan mietintö SuVM 3/2026 vp

Ainoa käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Ainoaan käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 21. asia. Käsittelyn pohjana on suuren valiokunnan mietintö SuVM 3/2026 vp. Valiokunta ehdottaa, että eduskunta antaa suuren valiokunnan mietinnön mukaisen perustellun lausunnon. — Valiokunnan varapuheenjohtaja, edustaja Huhtasaari, olkaa hyvä.

Keskustelu

21.56 **Laura Huhtasaari ps** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! EU:n komissio antoi syyskuussa asetusehdotuksen, jolla luotaisiin kehys jäsenvaltioiden toimille asumisen kohtuuhintaisuuden ja saatavuuden turvaamiseksi. Asia on vireillä eduskunnassa myös perustuslain 96 §:n mukaisena U-kirjelmänä U 67/2026.

Tänään käsiteltävä suuren valiokunnan mietintö keskittyy kuitenkin erityisesti toissijaisuusperiaatteen arviointiin. EU:n perussopimuksiin kirjatun toissijaisuusperiaatteen mukaan Euroopan unioni toimii aloilla, jotka eivät kuulu sen yksinomaiseen toimivaltaan, vain siinä tapauksessa ja siltä osin kuin jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla toteuttaa suunnitellun toiminnan tavoitteita kansallisella tasolla. EU:n perussopimukset antavat kansallisille parlamenteille oikeuden tehdä unionin toimielimille perusteltu lausunto, niin sanottu toissijaisuushuomautus, jos ne katsovat, ettei säädösehdotus ole toissijaisuusperiaatteen mukainen.

Arvoisa puhemies! Asumisasetuksella luotaisiin yhteinen EU-kehys asuntojen lyhytvuokrauksen eli Airbnb-tyyppisen toiminnan tai muun vakituisen työn rajoituksille. Se määrittelisi, milloin ja miten jäsenvaltiot voivat rajoituksia asettaa. Rajoituksia voitaisiin asettaa alueilla, jotka jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset määrittelisivät asetusehdotuksen mukaisesti asuntopulaa kärsiviksi.

Suuri valiokunta arvioi ehdotuksen toissijaisuusperiaatteen mukaisuutta ympäristövaliokunnan esityksestä Valiokunta tunnistaa kohtuuhintaisen asumisen haasteet Euroopassa ja pitää kohtuuhintaista asumista ja toimivia asuntomarkkinoita tärkeinä tavoitteina. Ehdotuksessa on kuitenkin ongelmia, ja sen tavoitteiden saavuttaminen on epävarmaa.

Arvoisa puhemies! Suuren valiokunnan mukaan komissio ei ole osoittanut riittävän konkreettisesti toissijaisuusperiaatteen ehtojen täyttymistä eikä oikeusvarmuuden lisäänty-

mistä. Asetus saattaisi päinvastoin lisätä epävarmuutta asuntopula-alueiden määrittämisestä ja mahdollisesti muuttuvista kriteereistä.

Ei myöskään ole selvää, että asetus takaisi unionin oikeuden yhtenäisemmän soveltamisen sisämarkkinoilla. EU-kehyksen yhteys sisämarkkinaesteisiin on vain välillinen. Sen tehokkuus esteiden ennalta ehkäisemisessä on epävarma.

Valiokunta kiinnittää huomiota myös suhteellisuusperiaatteeseen. Komissio ei arvioi riittävästi yhteisen kehyksen käyttöönoton hyötyjä suhteessa velvoitteisiin ja hallinnollisiin kustannuksiin. Alustavan arvion mukaan ehdotus saattaisi aiheuttaa paikallisille, alueellisille ja valtakunnallisille viranomaisille merkittävää hallinnollista taakkaa.

Suuri valiokunta pitää tärkeänä jäsenvaltioiden toimivallan kunnioittamista asuntopolitiikassa, maankäytössä ja kaavoituksessa. Asetuksella voitaisiin käytännössä ohjata ja rajoittaa kansallisen asunto- ja kaupunkipolitiikan sekä maankäytön ja kaavoituksen toimia sisämarkkinoiden toiminnan parantamisen sijasta.

Arvoisa puhemies! Näillä perusteilla suuri valiokunta ehdottaa, että eduskunta antaa komissiolle perustellun lausunnon, jonka mukaan komission ehdotus ei ole toissijaisuusperiaatteen mukainen.

Keskustelu päättyi.

Eduskunta päätti antaa suuren valiokunnan mietinnön SuVM 3/2026 vp mukaisen perustellun lausunnon, jonka mukaan komission ehdotus (COM(2026) 599 final) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi kehyksen luomiseksi jäsenvaltioiden toimenpiteille asumisen kohtuuhintaisuuden ja saatavuuden turvaamiseksi (kohtuuhintaista asumista koskeva säädös) on esitetyssä muodossa toissijaisuusperiaatteen vastainen. Asian käsittely päättyi.